

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 10/2021-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Ivana Semanová advokátka spol. s r. o., Jesenského 27, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Ivana Semanová, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 337/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 337/2005 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **600 eur** (slovom šesťsto eur), ktoré **j e** Okresný súd Košice II **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky **j e p o v i n n á** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **576,12 eur** (slovom päťstosedemdesiatšesť eur a dvanásť centov) a zaplatiť ich na účet ustanovenej právnej zástupkyne advokátskej kancelárie JUDr. Ivana Semanová advokátka, spol. s r. o., Jesenského 27, Košice, v tvare IBAN: SK 51 1100 0000 0029 2091 5675, vedený v Tatra banke, a. s., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Košice II **j e p o v i n n ý** nahradiť štátu trovy konania **576,12 eur** (slovom päťstosedemdesiatšesť eur a dvanásť centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky v tvare IBAN: SK 89 8180 0000 0070 0006 0515, vedený v Štátnej pokladnici, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručanou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. apríla 2020 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) a uloženia príkazu tomuto súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 337/2005 (ďalej len „napadnuté konanie“) konať bez zbytočných prietahov. Súčasne žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia 127 901 eur a náhrady trov konania.

2. Na žiadosť sťažovateľa mu ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 10/2021-20 z 19. januára 2021 v zmysle § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ustanovil právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, a to advokátsku kanceláriu JUDr. Ivana Semanová advokátka spol. s r. o., Jesenského 27, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Ivana Semanová.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že napadnuté konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu iniciované žalobou sťažovateľa z 5. mája 2005 je poznačené zbytočnými prietahmi a neefektívnym postupom okresného súdu. Sťažovateľ, opíšuc v ústavnej sťažnosti chronologicky priebeh napadnutého konania, zdôraznil, že okresný súd ani po 15 rokoch od podania žaloby vo veci právoplatne nerozhodol, čím prehľbil pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľa.

4. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 5. mája 2005 na okresnom súde návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu – notárskej zápisnice č. k. N473/02, Nz 473/02 z 21. novembra 2002 spísanej notárkou [REDAKOVANÉ], predmetom ktorej bolo uznanie dlhu a ktorú sťažovateľ podpísal ako ručiteľ (ďalej len „notárska zápisnica“). Sťažovateľ v napadnutom konaní argumentoval tým, že pri podpise notárskej zápisnice, na základe ktorej prevzal ručiteľský záväzok, bol uvedený do omylu dlžníkom a žalovaným v 1. rade v napadnutom konaní ([REDAKOVANÉ], pozn.). Z obsahu ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že na základe notárskej zápisnice a súbežne s napadnutým konaním prebiehala aj exekúcia nehnuteľného majetku sťažovateľa, a to v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 37 Er 2208/2004 (ďalej len „exekučné konanie“). Sťažovateľ uviedol, že v exekučnom konaní podaním z 5. mája 2005 požiadal o odklad exekúcie a následne návrhom zo 17. decembra 2008 o vylúčenie nehnuteľnej veci (bytu vo vlastníctve sťažovateľa, pozn.) z exekúcie. Okresný súd sťažovateľovi v oboch prípadoch nevyhovel a pokračoval v exekučnom konaní aj napriek tomu, že mu v tom podľa sťažovateľa bránila prekážka právoplatne nerozhodnutej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol:

- a) napadnuté konanie trvajúce 15 rokov je poznačené zbytočnými priet'ahmi, nečinnosťou okresného súdu, ako aj jeho neefektívnou činnosťou,
- b) nečinnosťou okresného súdu a pretrvávajúcou právnou neistotou, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, mu bola spôsobená materiálna ujma, keďže v exekučnom konaní bol vydražený byt vo vlastníctve sťažovateľa,
- c) neustály tlak vydražiteľov nepriaznivo ovplyvnil zdravotný stav sťažovateľa, pod ťarchou týchto skutočností v roku 2017 sťažovateľ utrpel infarkt myokardu, z poškodenia sa zotavoval 6 mesiacov, následne musel vydražený byt vypratať a odovzdať, ocitol sa bez domova a dodnes nemôže viesť plnohodnotný život,
- d) z dôvodov pretrvávajúcej nečinnosti okresného súdu podal sťažovateľ 21. januára 2020 sťažnosť predsedovi súdu na priet'ahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol chronologický prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní, z ktorých je zrejmé, že okresný súd po podaní žaloby o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu 8. júla 2005 postupoval vo veci plynule. Napadnuté konanie bolo zo zákona prerušené od 8. novembra 2005, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného v 3. rade, až do právoplatného ukončenia konkurzného konania (22. novembra 2016), resp. do výmazu žalovaného v 3. rade z obchodného registra (18. mája 2017). Na základe podanej sťažnosti na priet'ahy v konaní s ohľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ktoré bolo dlhodobo prerušené so zákonných dôvodov, predseda súdu nariadil pravidelné sledovanie plynulosti konania až do právoplatného skončenia veci, o čom bol sťažovateľ informovaný písomne v upovedomení o vybavení sťažnosti na priet'ahy v konaní z 31. januára 2020. Zároveň bol vo veci nariadený termín pojednávania (15. apríl 2020), ktorý bol z objektívnych dôvodov, ako aj na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľa zrušený. Nový termín pojednávania bol určený na 17. jún 2020, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 44 C 337/2005-113, ktorým bola žaloba zamietnutá v celom rozsahu.

7. Okresný súd ďalej uviedol, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nenamieta priet'ahy, ale výsledok exekučného konania, čo však nie je predmetom prieskumu súdu.

8. Podľa okresného súdu si sťažovateľ pri uplatňovaní nemajetkovej ujmy a majetkovej ujmy zrejme zamieňa konanie pred ústavným súdom s konaním pred všeobecným súdom, keďže súčasťou ústavnou sťažnosťou uplatnených súm je aj „hodnota bytu, ktorý mu bol vydražený“. Okresný súd je toho názoru, že týmto spôsobom sťažovateľom uplatnená výška finančného zadosťučinenia nezodpovedá bežnej rozhodovacej praxi ústavného súdu a nemožno ju akceptovať.

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol:

- a) z chronologického prehľadu vykonaných úkonov okresného súdu vyplýva, že tento nekonal bez zbytočných prieťahov,
- b) vo veci konajúci súd s výnimkou zákonného prerušenia konania v zmysle § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/1991 Zb.“) bol bezdôvodne nečinný od 22. novembra 2016, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie o zastavení konkurzného konania, do 15. apríla 2020, keď bol určený termín najbližšieho pojednávania,
- c) za dĺžku napadnutého konania je plne zodpovedný konajúci súd, pričom 15 rokov trvajúce konanie nemožno v právnom štáte akceptovať ako súladné s čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru,
- d) ani jedna z už uvedených okolností však nemôže byť z pohľadu účastníka konania, ktorý sa domáha ochrany svojich práv, relevantným dôvodom na zbytočné prieťahy v konaní, keďže je vecou súdu, aby zabezpečil svoj riadny chod a konanie bez zbytočných prieťahov,
- d) legitímny cieľ je odstránenie stavu právnej neistoty prostredníctvom spravodlivého, zákonného a právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré musí byť vydané v primeranej lehote, ochrana práv totiž musí byť tak spravodlivá, ako aj dostatočne rýchla.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov spočíva v konštatovaní nečinnosti okresného súdu s dôrazom na skutočnosť, že okresný súd ani po 15 rokoch od podania žaloby vo veci právoplatne nerozhodol.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaného práva vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I.ÚS 132/03, IV.ÚS105/07, IV.ÚS 90/2010).

13. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu vo vzťahu k napadnutému konaniu vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi

konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

16. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že žaloba o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu, pokiaľ ide o právnu zložitosť, nepredstavuje okolnosť, ktorá by vykazovala črty mimoriadnej zložitosti zakladajúcej dôvod na výrazné predĺženie napadnutého konania. Samotná skutková zložitosť danej veci by mohla byť ústavným súdom potenciálne konštatovaná vzhľadom na predmet sporu, v ktorom musí žalobca uniesť dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdenému omylu v prejavenej vôli. V konkrétnom prípade sťažovateľa ústavný súd nevyhodnotil právnu alebo skutkovú zložitosť veci ako okolnosť, ktorá by ovplyvnila celkovú dĺžku trvania súdneho sporu.

17. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa počas súdneho konania, ústavný súd v tomto nevhliadol priamo dôvod na dĺžku trvania súdneho sporu. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je však na mieste uviesť, že tento bol od začiatku súdneho sporu zastúpený advokátom, z čoho je možné predpokladať naplnenie požiadavky kvalifikovanosti predložených procesných návrhov. Koncipovanie žalobného návrhu za súčasného nesplnenia podmienky pasívnej legitímácie u žalovaných, s prihliadnutím na predmet konania (vyslovenie neplatnosti právneho úkonu – notárskej zápisnice) v nadväznosti na prebiehajúce exekučné konanie, dáva ústavnému súdu priestor na konštatovanie, že zo strany sťažovateľa do určitej miery mohlo ísť o účelové začatie súdneho sporu.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že súbežne s napadnutým konaním prebiehalo aj exekučné konanie na jeho nehnuteľný majetok. Ústavný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že exekučné konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 37Er 2208/2004 sa začalo na návrh oprávneného 22. októbra 2004 na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice (bod 5), predmetom ktorej bolo uznanie dlhu a súhlas dlžníka a ručiteľov s vykonateľnosťou podľa § 41 Exekučného poriadku a § 274 písm. e) OSP. Sťažovateľ ako ručiteľ a povinný v exekučnom konaní podal na okresnom súde 5. mája 2005 návrh na odklad exekúcie a následne žalobou podanou na okresnom súde 8. júla 2005 (teda nie 5. mája 2005, ako nesprávne uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti) inicioval súdny spor o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu – notárskej zápisnice. Z uvedeného je možné usúdiť, že podaná žaloba o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu predstavovala vo svojej podstate prostriedok obrany sťažovateľa v snahe oddialiť reálny výkon

exekúcie (v konkrétnom prípade sťažovateľa išlo o vymáhanie peňažného plnenia z titulu prevzatia ručiteľského záväzku). Ďalšou skutočnosťou, ktorá naznačuje, že od momentu podania žaloby zo strany sťažovateľa išlo o zjavne bezúspešné uplatnenie práva, je aj tá skutočnosť, že sťažovateľ v napadnutom konaní na podporu svojho tvrdenia o prítomnosti omylu vo vôle nepredložil a ani neoznačil žiadne dôkazy.

19. K postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd zistil, že tento bol od podania žalobného návrhu v zásade plynulý a jednotlivé procesné úkony boli realizované v krátkych časových úsekoch. Okresný súd v počiatočnej fáze napadnutého konania opakovane vykonával procesné úkony zamerané na doručovanie žaloby žalovaným, lustráciu pobytu konateľov u žalovaných a zistenie stavu konkurzného konania (žalovaný v 1. a 3. rade).

20. Ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania bol výrazne ovplyvnený nedostatkom pasívnej legitímácie na strane žalovaných. U žalovaného v 1. rade (██████████) bol uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 12. marca 2004 zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu (viac ako rok pred začatím napadnutého konania, pozn.) a následne na základe uznesenia Okresného súdu Košice I č. k. 27Cbr 147/2008-22 z 18. februára 2009 bol 8. septembra 2009 uskutočnený výmaz žalovaného v 1. rade z obchodného registra. Na majetok žalovaného v 3. rade (██████████) bol uznesením krajského súdu č. k. 3K 50/04-51 z 13. októbra 2005 vyhlásený konkurz. Okresný súd po zistení danej skutočnosti vyzval 11. apríla 2007 sťažovateľa na oznámenie, či trvá na podanej žalobe. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne 12. októbra 2007 (6 mesiacov od doručenia výzvy) oznámil okresnému súdu, že trvá na podanej žalobe. Okresný súd úradným záznamom v súdnom spise z 31. decembra 2007 konštatoval skutočnosť, že z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného v 3. rade je napadnuté konanie zo zákona prerušené v zmysle § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb.. V priebehu roka 2012 a 2013 okresný súd priebežne vykonával lustráciu, čo sa týka stavu konkurzného konania na majetok žalovaného v 3. rade. Okresnému súdu bolo 6. februára 2017 doručené uznesenie krajského súdu č. k. 3K 50/2004-584 z 18. októbra 2016, ktorým bol konkurz na žalovaného v 3. rade zrušený (uznesenie právoplatnosť nadobudlo 22. novembra 2016) a 18. mája 2017 na základe tohto uznesenia bol uskutočnený výmaz žalovaného v 3. rade z obchodného registra. Okresný súd uznesením č. k. 44C 337/2005 – 87 z 30. januára 2020 konanie proti žalovaným v 1. a 3. rade zastavil z dôvodu ich zániku výmazom z obchodného registra.

21. Z uvedenej chronológie procesných úkonov je zrejmé, že okresnému súdu nemožno pričítať na ťarchu okolnosť spočívajúcu v existencii zákonnej prekážky, ktorá mu bránila pokračovať v napadnutom konaní (bod 19). Ústavný súd konštatuje nečinnosť okresného súdu v období od 18. mája 2017 (zánik žalovaného v 3. rade) do 29. januára 2020 (nariadenie termínu pojednávania). Po podaní sťažnosti na prietahy predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch okresný súd plynulosť napadnutého konania obnovil a vo veci nariadil pojednávanie na 15. apríl 2020. V dôsledku mimoriadnej celospoločenskej situácie a opatrení prijatých v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, ako aj na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľa bolo nariadené pojednávanie odročené. Pojednávanie sa uskutočnilo 17. júna 2020 a okresný súd na ňom riadne vec prejednal a rozhodol rozsudkom č. k. 44C 337/2005-113 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a stranám sporu nepriznal náhradu trov konania (rozsudok č. k. 44C 337/2005-113 nadobudol právoplatnosť 4. septembra 2020, pozn.). Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k.

44C 337/2005-113 zo 17. júna 2021 vyplýva, že vo veci konajúci súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných (bod 35 rozsudku) a otázkou dôvodnosti tvrdeného omylu vo vôli žalobcu ako dôvodu na určenie neplatnosti jeho ručiteľského vyhlásenia sa súd ani nezaoberal.

22. Z celkového priebehu konania pred okresným súdom možno uzavrieť, že postupom okresného súdu k zbytočným priet'ahom došlo, čím bolo zasiahnuté do ústavne zaručeného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu). V kontexte konkrétnych okolností nie je však možné pričítať zodpovednosť za celkovú dĺžku trvania súdneho sporu (15 rokov) vo veci konajúcemu súdu, keď napadnuté konanie bolo približne 9 rokov zo zákona prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jedného zo žalovaných (od roku 2007 do roku 2016), čo ústavný súd zohľadnil pri určení výšky priznaného primeraného finančného zadosťučinenia.

23. Priet'ahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším priet'ahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý priet'ah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

24. Hoci ústavný súd konštatoval porušenie s'ťažovateľom namietaných práv (bod 1 výroku nálezu), neformuloval všeobecnému súdu príkaz konať bez zbytočných priet'ahov, reflektujúc tak na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa bolo napadnuté konanie právoplatne skončené (bod 21). Preto v tejto časti ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

26. Prihliadajúc na petit ústavnej s'ťažnosti, ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 127 901 eur, ktoré, čo sa týka výšky, odôvodnil tým, že v dôsledku dlhoročného súdneho sporu sa mu zhoršil zdravotný stav (nemajetková ujma 25 000 eur) a realizovanou exekúciou nehnuteľného majetku bola s'ťažovateľovi spôsobená majetková ujma (102 901 eur).

27. Ústavný súd považoval sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadosťučinenia za neprimeranú okolnostiam prípadu a na tomto mieste pripomína, že priznané finančné zadosťučinenie nie je kompenzáciou za možný neúspech v konaní pred všeobecným súdom (k tomu pozri bod 18 a 21), ale len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou.

28. Ústavný súd na tomto mieste udáva do pozornosti, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť aj to, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sťažovateľovi, ktorého sťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom sťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómny prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 235/03, I. ÚS 112/07, I. ÚS 203/09, I. ÚS 496/2013).

29. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Zohľadňujúc všetky okolnosti posudzovanej veci, priebeh napadnutého konania, jeho celkovú dĺžku, osobitné okolnosti (bod 18), ako aj rozsah práva sťažovateľa, ktoré bolo porušené aj s ohľadom na predmet sporu, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci, a to i s ohľadom na prerušenie konania zo zákona (bod 22 druhá veta), primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 600 eur (bod 2 výroku tohto nálezu), a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

V **Trovy konania**

31. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 576,12 eur.

32. Ústavný súd pri vyčíslení náhrady trov konania vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátke patrí náhrada trov konania za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2021 (príprava a prevzatie veci, doplnenie ústavnej sťažnosti, replika sťažovateľa) v hodnote 3 x 181,17 eur spolu s režijným paušálom 3 x 10,87eur. Trovy konania spolu predstavujú sumu 576,12 eur (bod 3 výroku nálezu).

33. Priznanú náhradu trov konania nahradí sťažovateľovi na účet jeho právnej zástupkyne v súlade s § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky (bod 3 výroku nálezu). Náhradu trov štátu ustanoveného právneho zástupcu je povinný zaplatiť okresný súd na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky (bod 4 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu